

Pelsmidd - Cheyletiellose

Esther van Praag, Ph.D. . - Oversettelse av Camilla Bergstrøm

Kaniner kan angripes av pelsmidd. En visuell undersøkelse er ikke alltid tilstrekkelig for å bekrefte tilstedeværelse av midd. Man foretar som regel en avskraping av det øvre hudlaget. Prøver fra avskraping spres på et objektglass, oppløses i KOH, og eksamineres under et mikroskop. Sjansen er stor for at man oppdager midd, larve eller egg. Man kan også ta prøver av hår. Håret oppløses i KOH og eksamineres under mikroskop for å oppdage eventuelle egg.

Hvis midd ikke blir funnet i den første prøven, bør man ta prøver fra andre steder på kroppen. Hvis man mistenker skabb, men ikke finner noen etter en dyp avskraping, er det best å foreta en biopsi på det mistenkte området.

Pelsmidd (som bor på hudens overflate) kan falle av og kontaminere omgivelsene. Når man behandler kaniner for midd er det viktig å rense buret og omgivelsene.

Ron Davies

Leporacarus (tidligere kjent som *Listrophorus*) *gibbus*

Hvis et middproblem ikke kan løses, bør kontakt med hunder og katter (begge kan være asymptomatiske bærere) tas i betraktning. Dette gjelder også eventuelle parasitter som kan ha overlevd behandlingen.

Pelsmidd: *Cheyletiella parasitivorax* og *Leporacarus (tidligere *Listrophorus*) gibbus*

Cheyletiella parasitivorax og *Leporacarus gibbus* er svært vanlige hudparasitter som finnes over hele verden. De rammer hovedsakelig kaniner, men også hunder og rotter. *Cheyletiella parasitivorax* er zoonotisk og kan forårsake forbigående utslett hos mennesker.

Cheyletiella parasitivorax lever nært hudens keratinlag, men graver seg ikke ned i huden. Det er mulig at midden kan være asymptomatisk tilstede hos enkelte friske kaniner.

Utviklingen fra egg til voksen midd finner sted på én og samme vert. Hunnene legger egg og fester dem til hårene ca 3-4 mm over huden. Livssyklusen varer omkring 5 uker.

VEIN (Veterinary Exotic Information Network) System, Copyright © Akira Yamanouchi

Venstre: *Cheyletiella parasitivorax*
Høyre: Egg som er festet til et hårstrå

Kliniske tegn

Pelsmidd assosieres med våren når det blir mildere i været, med c-vitamin brist, og underliggende sykdom som svekker immunforsvaret.

Tilstedeværelse av pelsmidd er ikke alltid lett å fastslå. *Cheyletiella parasitivorax* slår seg hovedsakelig ned på kaninens rygg og nakke. Her

Ils Vanderstaey

Denne vedderen er kraftig angrepet av pelsmidd. Legg merke til den karakteristiske V-formen over ryggen

forårsaker den flass, seborréiske sår (sår som oppstår ved unormal høy sekresjon av fettstoff) og kløe. *Leporacarus gibbus* finner man hovedsakelig på kaninens rygg og buk. Pelsmidd kan forårsake en hypersensitiv reaksjon i huden.

Behandling

Pelsmidd fjernes med ivermectin, PO eller SC, 3 ganger i intervaller på 10-14 dager. Ivermectin kan også brukes topisk direkte på huden. Produkter som Aludex® - Hoechst, Seleen® - Sanofi, LymDyp® - DVM kan brukes til å behandle seborréiske sår og fjerne keratinlaget som livnærer middene, men de tar ikke knekken på selve parasittene.

Selv om fipronil (Frontline® - Merial) er effektiv når det gjelder å eliminere *Cheyletiella* spp., forbyr produsenten å bruke medikamentet på kaniner. Alvorlige bivirkninger (depresjon, anoreksi, anfall/slag og dødsfall) har vært observert – spesielt hos unge kaniner og små raser.

Imidacloprid (Advantage® - Bayer) er ikke effektivt mot *Cheyletiella* midd. Behandling av omgivelsene er også viktig (borsyre som Fleabuster®; Vet-Kem Acclaim Plus® - Sanofi; Staykil® - Novartis; Indorex® - Virbac; acaricide spray).

Når man behandler et teppe må man støvsuge først og fortsette med å penetrere teppet med spray eller pulver. Sjamponering eller damprens er ikke ideelt siden den gjenværende dampen kan forverre middproblemet. Mens omgivelsene renses bør kaninene holdes på god avstand for å unngå kontakt med rensesproduktene.

Takk til...

Ron Davies, BVSc., CertZooMed., MRCVS, IIs Vanderstay og Akira Yamanouchi (Veterinary Exotic Information Network, <http://vein.ne.jp/>) for tillatelse til å bruke bildene deres.

Videre informasjon

1. Beck W. Farm animals as disease vectors of parasitic epizoonoses and zoonophilic dermatophytes and their importance in dermatology. *Hautarzt*. 1999; 50:621-8.
2. Cerny V, Rosicky B. Mammals as source of ectoparasites in towns. *Folia Parasitol (Praha)*. 1979;26:93-5.
3. Isingla LD, Juyal PD, Gupta PP. Therapeutic trial of ivermectin against *Notoedres cati* var. *cuniculi* infection in rabbits. *Parasite*. 1996; 3:87-9.
4. Kirwan AP, Middleton B, McGarry JW. Diagnosis and prevalence of *Leporacarus gibbus* in the fur of domestic rabbits in the UK. *Vet Rec*. 1998; 142:20-1.
5. Pinter L. *Leporacarus gibbus* and *Spilopsyllus cuniculi* infestation in a pet rabbit. *J Small Anim Pract*. 1999; 40:220-1.

6. Wagner R, Wendlberger U. Field efficacy of moxidectin in dogs and rabbits naturally infested with *Sarcoptes* spp., *Demodex* spp. and *Psoroptes* spp. mites. Vet Parasitol. 2000; 93:149-58.

Innholdet på denne siden må ikke kopieres eller publiseres på nytt noe annet sted.

AUGUST 2003

